

College van B & W Amsterdam
t.a.v. wethouder Sport, de heer E. van der Burg
Postbus 202
1000AE Amsterdam

Amsterdam, 18 november 2014

Betreft: Initiatiefvoorstel *Amsterdamse ouderen in beweging*

Geachte heer Van der Burg,

De Sportraad Amsterdam heeft met enthousiasme kennisgenomen van het initiatiefvoorstel *Amsterdamse ouderen in beweging*, ingediend door raadslid mevrouw Van Soest namens de Partij van de Ouderen. Ook de bijbehorende reactie van het college geeft blijk van betrokkenheid bij deze doelgroep. Naar onze mening betreft het dan ook een terecht punt van aandacht, dat ook al enige tijd onze bijzondere aandacht heeft. Zo is de Sportraad onder meer als adviseur/intermediair betrokken geweest bij een pilot-project senioren sport (*Goldensports* in Amsterdam Zuid) met als doel lering te kunnen trekken uit de ervaringen. Het project loopt inmiddels acht maanden en heeft een aantal waardevolle inzichten opgeleverd. Vooruitlopend op bespreking van dit onderwerp in de raadscommissie willen wij deze graag alvast met u delen.

Gebrek aan aanbod

De Sportraad herkent de drempels zoals geschetst in het initiatiefvoorstel en deelt de opvatting dat er een tekort aan buitensportmogelijkheden voor ouderen in de stad is. Naar onze mening is dit echter niet zozeer te wijten aan een verondersteld tekort van buitensportaccommodaties. Het merendeel van de buitenaccommodaties staat overdag

immers gewoon leeg. En dat terwijl deze doelgroep normaliter juist dan tijd heeft om in beweging te komen. Op basis van door ons gevoerde gesprekken met diverse betrokken partijen en deelnemers aan eerder genoemd project blijkt een belangrijke reden voor Amsterdamse ouderen om niet te gaan sporten het gebrek aan passend en aantrekkelijk aanbod. In het verlengde hiervan geven zij aan dat dergelijk aanbod moet voldoen aan de volgende drie voorwaarden: veilig, verantwoord en leuk. Veiligheid kan worden gecreëerd door sport aan te bieden op een makkelijk te bereiken en vertrouwde locatie waar voornamelijk leeftijdsgenoten actief zijn. Verantwoord aanbod bestaat uit aan ieders niveau aangepaste spelvormen onder deskundige en vertrouwde begeleiding (bijvoorbeeld de eigen fysiotherapeut). Leuk wordt het ten slotte voor velen door zoveel mogelijk met dezelfde groep mensen zo sport-specifiek mogelijk bezig te zijn.

Verenigingen

De Sportraad is van mening dat verenigingen er tot op heden onvoldoende in slagen dergelijk, specifiek op ouderen gericht aanbod te creëren. De redenen hiervoor zijn legio en lang niet altijd een vereniging aan te rekenen. Desalniettemin ziet de Sportraad graag dat verenigingen – als gesubsidieerde huurders van gemeentelijke sportaccommodaties - hier meer op worden aangesproken en gestimuleerd om ook voor deze doelgroepen geschikt aanbod te creëren. Ook al omdat ze nu een interessant en omvangrijk leden- en vrijwilligerspotentieel onbenut laten, waar het Amsterdamse verenigingsleven op haar beurt weer van kan profiteren.

Hiervoor zijn niet per definitie ingrijpende maatregelen nodig. Door in hun eigen tak van sport aangepaste spelvormen te creëren, die beter aansluiten bij de fysieke mogelijkheden en interesse van ouderen, kunnen verenigingen zonder veel moeite al meer tegemoet komen aan de wensen en behoeften van ouderen. Uiteraard lenen sommige sporten zich hier door de aard van de spelregels, mate van contact, tijdsduur en intensiteit beter voor dan anderen, maar relatief eenvoudige aanpassingen kunnen al een wereld van verschil maken (denk bijvoorbeeld aan het in Engeland onder ouderen zeer populaire wandelvoetbal). Een andere makkelijk in te voeren maatregel is de invoering van gedifferentieerde tarieven voor daluren. Zo kennen sommige verenigingen bijvoorbeeld het ochtendlidmaatschap. Senioren kunnen

dan alleen in de ochtend, maar wel tegen lagere contributie gebruik maken van de verenigingsvoorzieningen. Voor het invoeren van deze en andere vernieuwende maatregelen zijn de meeste verenigingen gebaat bij hulp van buitenaf. De gemeente kan hierin voorzien door de buurtsportcoach ouderen in te zetten.

Initiëren samenwerkingsverbanden

Slechts tien procent (landelijk 21%) van de Amsterdammers boven de 65 is lid van een sportvereniging, terwijl bijna 55% van hen tenminste een keer per maand aan sport doet.¹ Naast de vereniging zijn dus ook tal van andere initiatieven en aanbieders actief die een grote bijdrage leveren aan de sportdeelname van ouderen. Niet alleen ontbreekt het echter aan een helder overzicht hiervan, ook werken zij in veel gevallen langs elkaar heen. Hierdoor blijft het aanbod gefragmenteerd, kleinschalig en eenzijdig georiënteerd (huisartsen, fysiotherapiepraktijken, sport-, welzijns- en buurtorganisaties verwijzen maar mondjesmaat of organiseren vaak hetzelfde soort (binnen)activiteiten, maar vanuit een andere invalshoek). Eerder genoemd project *Goldensports* is er met succes in geslaagd deze verkokering te doorbreken en een buurtgericht platform op te richten voor buitensport waaraan diverse fysiotherapiepraktijken, een voetbalvereniging, het stadsdorp, vrijwilligers en het stadsdeel hun steentje bijdragen. De fysiotherapeuten verzorgen de deskundige begeleiding, de vereniging stelt zijn clubhuis ter beschikking, vrijwilligers verzorgen de ontvangst en koffie en het stadsdorp kondigt activiteiten aan. De overheid faciliteert dit pilot-project, maar zou naar de mening van de Sportraad ook kunnen helpen nieuwe samenwerkingsverbanden in andere buurten in de stad te initiëren en hier regie op te voeren. Zo worden krachten gebundeld met als gezamenlijk doel meer ouderen te laten bewegen.

¹ Sportmonitor Amsterdam (2013)

Betaalbaarheid

Zoals mevrouw Van Soest in het initiatiefvoorstel aangeeft is het van groot belang dat ook ouderen met beperkte financiële mogelijkheden kunnen deelnemen aan sportactiviteiten. Dit kan enerzijds door de deelname betaalbaar te houden door de kosten te helpen verlagen. Hiervoor zouden andere aanbieders dan verenigingen ook gemeentelijke sportaccommodaties moeten kunnen huren tegen gereduceerd (maatschappelijk) tarief. De Sportraad is hier voorstander van en van mening dat ook (commerciële) sportaanbieders die een maatschappelijk betrokken beleid voeren daarvoor op dergelijke manier beloond kunnen worden. Zeer positief is dat Amsterdam al enkele buurtsportcoaches kent die zich specifiek richten op ouderensport. De Sportraad hoopt dat zij breed ingezet kunnen worden en dus ook kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe initiatieven. Anderzijds kan naar prijsdifferentiatie worden gekeken en zou voor de betaalbaarheid het gebruik van de stadspas wellicht aantrekkelijker kunnen worden gemaakt voor sportdeelname. Uit de Amsterdamse Sportmonitor (2013) blijkt namelijk dat nog maar één op de vijf *sportende* Stadspasbezitters (20%) de pas ook daadwerkelijk gebruikt voor sportbeoefening. In 1999 was dat nog 33%.

Een leven lang actief

Tot slot wijst de Sportraad erop dat de komende jaren de grootste uitdaging wat ons betreft ligt in het voorkomen van sportuitval onder volwassenen. In de wetenschap dat het moeilijker is om ouderen opnieuw aan het sporten te krijgen dan ervoor te zorgen dat ze blijven sporten zal zeker ook aandacht besteed moeten worden aan de leeftijdscategorieën onder de 65plussers. Met de demografische ontwikkelingen in het achterhoofd loont het zeer de moeite om juist voor 45plussers en 55plussers meer aantrekkelijk en passend aanbod te creëren. En zo daadwerkelijk iedere Amsterdammer in staat te stellen een leven lang actief te zijn. Naar mening van de Sportraad is hier zowel binnen als buiten het verenigingsleven nog een wereld te winnen.

De Sportraad dankt de Partij van de Ouderen voor het aanhangig maken van dit belangrijke thema. Het belang van regelmatig sporten en bewegen is ook voor ouderen evident. Dat het faciliteren en stimuleren hiervan beter kan evenzeer. De in het initiatiefvoorstel aangereikte maatregelen leveren hieraan een bijdrage en kunnen dan ook alle vier op de volle steun van de Sportraad rekenen. Wij zijn te allen tijde bereid om met u verder over dit onderwerp van gedachten te wisselen en u desgewenst in contact te brengen met de samenwerkende partijen binnen het platform *Goldensports*.

Met vriendelijk groet,

mr. drs. R.D. Geerlings

Voorzitter
SPORTRAAD AMSTERDAM